

Ladislav Babić

Izdaja! Izdaja!

Nedavno, navodno uspjelom štrajku prosvjetara u *Hrvatskoj* – kojeg je podržavala javnost i oko pedeset sindikata (a i autor teksta, što je sasvim nebitno) – u osnovi se pripisuje šire značenje no što ga je imao, a podjednako ne treba biti oduševljen uspjehom koji je jednako navodno postignut. Načelne su dvije opravdane primjedbe. Izdaja neprosvjetnih radnika u prosvjeti, i odluka sindikata o dogovoru s vladom, donesena bez referenduma među prosvjetarima, na čemu se tik do konačnog sporazuma inzistiralo. Zbog čega, nije ni toliko važno, koliko činjenica da je to bila izdaja principa direktne demokracije, inače vidljiva tijekom povijesti u raznoraznim masovnim pokretima i revolucijama. Kaže *Lenjin* u djelu [„Država i revolucija“](#):

„Sitnoburžoaski demokrati, ti tobožnji socijalisti koji su klasnu borbu zamjenjivali maštanjima o sporazumu klasa, zamišljali su i socijalistički preobražaj kao sanjalice, ne u obliku svrgavanja vladavine eksploatatorske klase, nego u obliku mirnog podvrgavanja manjine većini koja je shvatila svoje zadaće. Ta sitnoburžoaska utopija, nerazdvojno povezana s priznavanjem natklasne države, dovela je u praksi do izdaje interesa radnih klasa, kao što je to i pokazala, na primjer, historija francuskih revolucija od 1848. i od 1871. godine, kao što je to pokazalo iskustvo »socijalističkog« učešća u buržoaskim vladama u Engleskoj, u Francuskoj, u Italiji i drugim zemljama krajem XIX. i početkom XX. vijeka.“

Naravno, kasnije je to isto s učesnicima *Oktobarske revolucije* učinila, izdvojena od proletera, iznikla klasa „socijalističke birokracije“ (inače, mene boli „ona stvar“ zbog prozivki *Lenjina* – kritičari neka to radije učine sa svojim nedavnim

ratnim vođama, da bi uopće mogli dokazivati svoju objektivnost). Kome se ne sviđa *Oktobarska*, možda će mu se svidjeti [Francuska revolucija](#) (kome pak se [revolucija](#), kao korjenita promjena stanja na ma kojem, pa i društvenom području, uopće ne sviđa, taj je „gena kamenih“ - samozadovoljan svojim položajem, ne brinući uopće o stanju cjeline društva):

„...Do ovog trenutka imućnije građanstvo i seljaci bili su jedini dobitnici Revolucije, jer građanstvo je zaradilo političku kontrolu nad državom, a seljaci su dobili slobodu od feudalnih obveza. Ostale skupine bile su prilično nezadovoljne postignutim. Kraljevska obitelj, veći dio aristokracije i visokog svećenstva kukao je za povratkom svojih starih pozicija. Najnezadovoljniju skupinu činilo je sitnije građanstvo Pariza. Naime, svi ti dućandžije, radnici, nadničari, pekari, gostioničari ..., koji su bili pravi mišići Revolucije nisu dobili gotovo ništa osim teoretskih prava i jednakosti. Nisu dobili čak niti pravo glasa, jer nisu dovoljno bogati. Bili su poznati pod nazivom sankiloti (sans-culotte = bez kratkih hlača), jer su nosili duge hlače, a ne tada moderne trifrtaljke, i bili su spremni na radikalnije promjene... Sankiloti su buržoaziji osigurali „masu bjesnih pasa“ za potrebe rušenja ancien regimèa, ali program koji su oni htjeli nije odgovarao buržoaziji, zbog prevelikih želja za egalitarizmom...“

U kontekstu teme teksta nevažno je učešće *sankilota* u *jakobinskom*, tzv. „*crvenom teroru*“ (malo masovnih pokreta nije praćeno većim ili manjim nasiljem. Nakon *crvenog*, slijedio je „*bijeli teror*“ reakcijskih snaga), niti što se u slučaju koji razmatram radilo o štrajku a ne o revoluciji, već izdaja samozadovoljnih ostvarenjem vlastitih ciljeva, ne uzimajući u obzir pregnuća onih koji su im u tome pomogli (*sankilota*, u našem pak slučaju - nenastavnog kadra). Kad bi određeni sloj učesnika uvidio da su im zahtjevi zadovoljeni - ne brinući jeli tako i sa traženjima ostalih koji su se radi svojih očekivanja pridružili pokretu - stopirao bi pokret i okrenuo se kontra onih koji su ga htjeli iznijeti do kraja. U konkretnom slučaju, to je nenastavno osoblje u prosvjeti. Zalud njihove prijetnje da će organizirati vlastiti štrajk; piši kući propalo, jer su im štrajkaški drugovi (ne pokazujući drugarsku brigu za njih), odnosno njihovo sindikalno vodstvo, sklopili dogovor relativno povoljan po sebe, s vladajućim elitama. Sva vrdanja vlade, a naročito sindikata (osim „*Preporoda*“, koji je čvrsto ostao na principima izravne demokracije, a tek će se vremenom pokazati koliko će izdržati ne potpisavši dogovor s vladom) o tome da je bunt nenastavnog osoblja i prozivka za izdajom neopravdana, jer su dobili povećanje plaća – što sindikalne vođe argumentiraju kojekavim [tabelama](#), nije negoli licemjerno pranje ruku izdajnika. Naime, od samog početka štrajk je

vođen zahtjevom za povećanjem, ne plaća putem kojekakvih dodataka (što se sad uvaljuje nenastavnom osoblju kao uspjeh za njih) - već povećanjem koeficijenata! Jeli itko od sindikadžija objasnio početkom štrajka, koji su podržale kuharice, čistačice, vozači, administrativno osoblje,..., da traženje većih koeficijenata ne vrijedi i za njih? Nije! Licemjerno je pozivati se na povećanje njihovih dohodaka kao velikog uspjeha, jer – ne bi li i učiteljima oni porasli prvobitnom ponudom vlade, pa ipak to oni nisu prihvatili dok nisu istjerali (modificirane, što većina učitelja intimno ne prihvaća) svoje zahtjeve za koeficijentima, i samozadovoljno, bez konzultacije baze (što su do tada radili), zaključili štrajk? Uostalom, ako se ljudi - u ovom slučaju neprosvjetno osoblje – pridruži štrajku sa svojim zahtjevima, superponiranima na zahtjeve prosvjetara, a netko (sindikalni čelnici) bez ispunjenja njihovih traženja samovoljno zaključi dogovor s vladom, ne konzultirajući nikoga, onda to s direktnom demokracijom veze nema, ali ima s izdajom učesnika štrajka. Sva naknadna tumačenja, sve isprike, svi „*argumenti*“ ne mogu sprati ljagu s izdajnika zahtjeva – ako ne cjeline učestvujućih u štrajku koji također nisu bili pitani slažu li se parafiranjem postojećeg dogovora s vladom, a ono barem dijela štrajkaša koji su svojim prisustvom doprinjeli pritisku mase na vladu. Ukoliko su vođe sindikata bili podvrgnuti pritiscima vlasti, prijetnjama ili ne znam kakvim ucjenama, a to nisu mogli izdržati, red je da ih se zamijeni s takvima koji mogu. Prezentirani citati samo ilustriraju princip izdaje najširih, a posebno socijalno najugroženijih slojeva, od vođa pokreta - delegiranih ili samonametnutih – ukoliko im se prepusti samovoljno donošenje odluka u ime naroda koji navodno zastupaju. Bilo da se radi o revoluciji, štrajku ili ma kojem masovnom izražavanju nezadovoljstva ljudi. Oni koji ih zastupaju moraju imati kičmu, a odustajanjem od referendumu oko sporazuma s vladom, sindikalne vođe pokazale su da im je nesavitljiva tek do određene granice.

Zašto ne treba pretjerano glorificirati jedinstvo prosvjetara u istjerivanju svojih zahtjeva? Naprosto stoga što se ono formiralo oko jednog jedinog, banalnog zahtjeva. Novca! Nisu, niti ne izlaze prosvjetari na trgove zbog postupanja policije prema migrantima, ustašizacije države, ministarskih i „*poduzetničkih*“ lopovluka, u obranu prava srpske manjine na ćirilicu, upropaštavanja brodogradilišta i inih privrednih subjekata, patronata crkve nad državom, raskidanja „*Vatikanskih ugovora*“, školskih kurikuluma koje im nameću rastrojani ministri, a ponajmanje zbog solidarnosti s cjelinom radničke klase (u koju oni sebe bahato i neznački ne ubrajaju), ..., njih je jedino (prividno) ujedinio novac radi kojega su se udostojali dići svoje guzice i izaći na cestu. Sam sam radio u prosvjeti, pa se prisjećam kakvo je to nejedinstveno i šaroliko društvo glede etičkih i svjetonazorskih opredjeljenja,

spremno se preko noći prilagoditi političkim pobjednicima, svoju promjenu tumačeći čvrstim etičkim stavom. Radeći na jednoj srednjoj školi u predratno doba, kad je *Tuđman* počeo preuzimati vlast korištenjem podrške i najekstremnije ustaške emigracije, zbornica je vrvila od komentara „*zar ćemo opet morati u šumu?*“. Isti čas kad je „*Vrhovnik*“ povisio plaće negodujućima - navodno antifašističkim prosvjetarima - sve takve kritike su ugasle, čemu je doprinjeo i srbijanski „*Vožd*“ svojom politikom. Drugi primjer iz iste škole odnosio se na moju raspravu s nekolicinom kolega (u kojoj je najglasniji bio profesor *TIPS*-a – „*teorija i praksa samoupravnog socijalizma*“ - član *Saveza komunista*) oko ukidanja zakona o nedodirljivosti djela i lika, tada već pokojnog *maršala Tita*. Nikad nisam bio član *Partije* ni ma koje stranke (niti mi je to namjera biti), ali bijah za ukidanje tako nedemokratskog zakona koji je onemogućavao objektivno sagledavanje djela jedne značajne (najznačajnije) povijesne ličnosti tadašnjih „*naših naroda i narodnosti*“. Možete samo zamišljati koliko žustro je rečeni kolega, uz podršku ostalih učesnika rasprave, podržavao smislenost takvog zakona, da bi svega nekoliko mjeseci nakon *Tuđmanovog* preuzimanja vlasti, svojom voljom napustio prosvjetu, osnovao firmu za prodaju plinskih uređaja, i jebalo mu se za zakon o „*zaštiti lika i djela druga Tita*“ kao i socijalizam u cjelini.

Ne pretendirajući apsolutizirati zaključke na sve članove većih ili manjih skupina ljudi, a napose društva u cjelini, mogu samo konstatirati da se ispod idealizacije prosvjetnih radnika koji navodno svojim zauzećem oko odgoja mladih ispunjavaju progresivna društvena očekivanja, krije premnogi *sheat* (govno!). Već samo kretanje društva koje vode spodobе izašle ispod čekića prosvjetara, jasno ukazuje na odgoj koji su stekli u školama. Najjadniji su u proteklim zbivanjima bili (uz vođe koji su početnim nastupanjima prikazali – pokazalo se - krivu demokratsku percepciju) prosvjetari koji nisu učestvovali u štrajku, ali ne prežu od preuzimanja njegovih pozitivnih posljedica koje su drugi izborili – love! Oni koji ne štrajkuju, nekada su zvani štrajkbreherima, i radnička klasa ih nije trpjela. Jer razbijaju radničko jedinstvo, odriču se svih neugodnosti koje prate štrajkaše, a u slučaju uspjeha štrajka pobiru vrhnje, bez iole vlastitog zauzimanja. To su licemjeri, i gnjide od ljudi; boli njih za djecu, već misle samo o svojoj guzici. Zalud njihove isprike kako im je na prvom mjestu bio interes djece, te kao „*sušti idealisti*“ upravo stoga nisu učestvovali u zauzimanjima svojih kolega. Sve se to rasplinjava na licemjernom preuzimanju zasluga drugih, kojima ni jotu nisu doprinjeli svojim djelovanjem. A interes djece, jeli on štrajkom narušen? Pa ionako će svo propušteno gradivo nadoknaditi, a sem toga – štrajk je poneke od njih naučio ispravnim očima gledati na društvene procese. Neformalni satovi koje su im

proteklih tridesetak dana držali štrajkujući prosvjetari (neovisno od toga što ih je ujedinio samo novac) beskrajno su vrijedniji od ma kojeg sata iz ma kojeg predmeta školskog kurikuluma. Nešto poput [događaja](#) iz 1941. kad je na strijeljanje sa svojim đacima izveden i kragujevački profesor *Miloje Pavlović*, kojega je nastojao ispred uperenih cijevi izvući njegov poznanik (kasnije osuđeni ratni zločinac). „*Odbio je ponuđeni život, zagrlio svoje đake i sa njima krenuo u smrt. Tako je pokazao da je ličnost večnog trajanja i profesor za sva vremena.*“, a do danas u mislima moralnih ljudi odjekuje njegova rečenica upućena fašistima: „*Pucajte, ja i sada držim čas!*“.

10.12.2019.g.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>